

Юрченко Лілія Ігорівна, магістрантка 1 курсу,
Ляхович Уляна Іванівна, к.ю.н., доцент,
доцент кафедри гуманітарних та
фундаментальних дисциплін

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ В УКРАЇНІ

У 2016 році була прийнята Директива Європейського парламенту та Ради щодо захисту нерозкритого ноу-хау і ділової інформації (комерційної таємниці) щодо їх незаконного придбання, використання та розкриття інформації (Директива). Через два роки після вступу в силу цієї директиви вступає в силу з дана проблематика ще не набула популярності в Україні.

Правила, запроваджені Директивою, узгоджують положення, що регулюють захист вразливої комерційної інформації. На підставі перших досліджень, проведених європейськими інституціями, було встановлено, що національне законодавство держав-членів у цьому питанні суттєво відрізняється.

Це об'єднання пояснюється тим, що відсутність єдиного правового режиму захисту в країнах ЄС веде до невизначеності та негативно впливає на ділове середовище. Торгові секрети є одним з найбільш важливих форм захисту інтелектуальної продукції, але в той же час до прийняття Директиви є найбільш слабо захищені нормативно-правовою базою Союзу проти незаконного придбання, використання або розкриття.

Директива визначає термін “комерційна таємниця”, що передбачає коли придбання, використання та розголошення комерційної таємниці є законним та коли – незаконним; передбачає обов'язки держав-членів вжити ефективних заходів для захисту конфіденційності комерційної таємниці в судовому процесі; вжиття тимчасових заходів, заходів безпеки та заходів щодо припинення незаконного придбання, використання та розкриття торгових секретів, для усунення відповідних негативних правових наслідків для збереження і відновлення прав законного власника комерційної таємниці.

З точки зору європейського права до комерційної інформації слід віднести інформацію, яка:

- ✓ оцінка якої загалом чи в процесі збору не є загальноновизнаною або легкодоступною для людей із середовища, які займаються інформаційними питаннями;
- ✓ має комерційне значення, тому що це таємниця;
- ✓ підлягає правовому контролю особою, яка діє за даних обставин, для того, щоб зберігати її в таємниці.

Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. встановлює, що “громадяни, юридичні особи, що володіють інформацією професійного, ділового, виробничого, банківського, комерційного та іншого характеру, отриманою власним коштом або такою, котра є предметом їх професійного, ділового, виробничого, банківського, комерційного та іншого інтересу і не порушує передбаченої законом таємниці, самостійно визначають режим

доступу до неї, включаючи належність її до категорії конфіденційної, і встановлюють для неї систему (способи) захисту” [1].

Відповідно до ст. 505 Цивільного кодексу України, “комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію. Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці [2].

Згідно ст. 155 Господарського кодексу України, “до об'єктів прав інтелектуальної власності у сфері господарювання визнаються винаходи та корисні моделі; промислові зразки; сорти рослин та породи тварин; торговельні марки (знаки для товарів і послуг); комерційне (фірмове) найменування; географічне зазначення; комерційна таємниця; комп'ютерні програми; інші об'єкти, передбачені законом” [3].

Таким чином, суб'єкт підприємницької діяльності повинен спочатку визначити відносно яких фактів, інформації та рішень встановлено обмежений доступ. До того ж, повинні бути чітко визначені як виробничі та комерційні таємниці, а також, відповідно, вживати необхідних заходів для їх захисту та збереження. Суб'єкт також повинен забезпечити режим доступу до даних та визначити коло осіб, які матимуть доступ до інформації та зможуть їх використовувати. Вищезазначені заходи застосовуються для того, щоб дозволити конфіденційній інформації зберігати таку якість відносно осіб за межами підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XI // База даних “Законодавство України” / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 25.04.2018).*
2. *Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page> (дата звернення: 25.04.2018).*
3. *Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 25.04.2018).*

**Боднар Діана Вікторівна, магістрантка 1 курсу,
Синиця Світлана Михайлівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів**

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ

У найближчий час найбільші виклики енергетичній безпеці України формуватимуться, передусім, у газовій сфері. Це пов'язано із повним